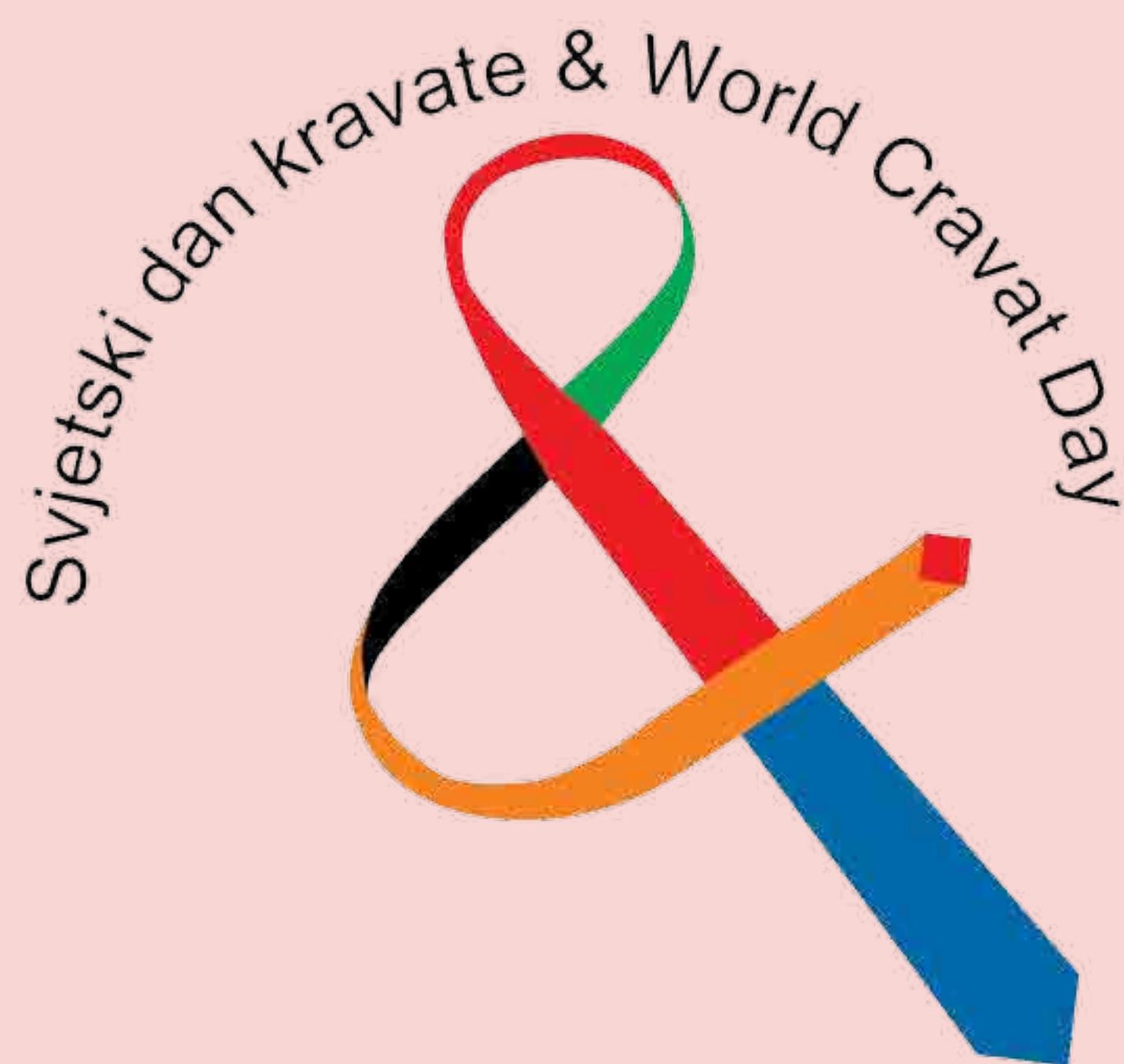

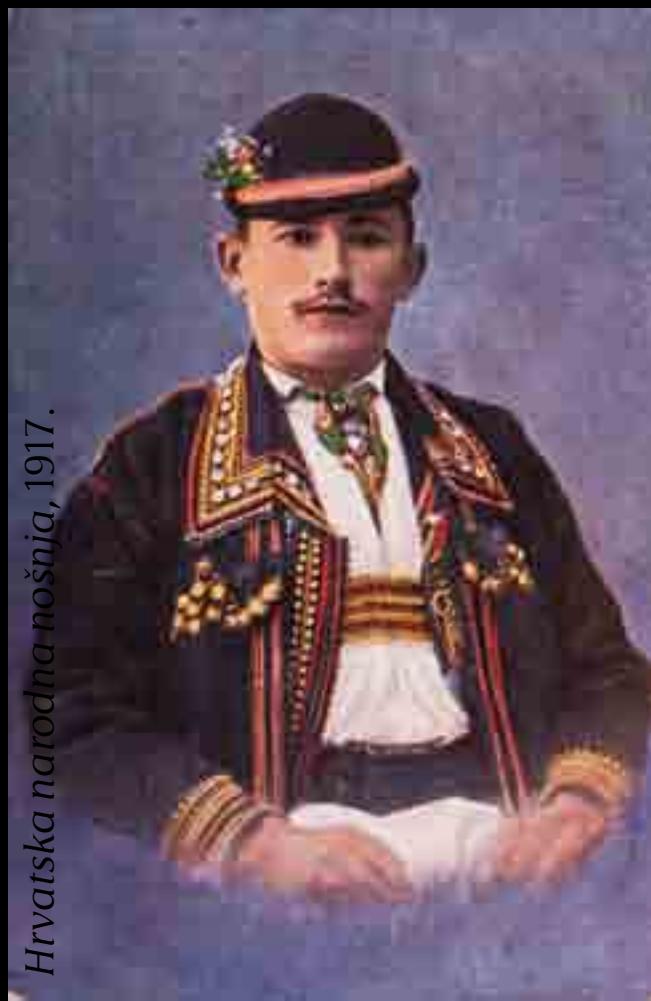
PRIČA O *kravati*

Poštovani posjetitelji, kroz nekoliko slika upoznajemo Vas s poviješću kravate i njenim simboličkim potencijalom koji je u funkciji različitih identiteta: osobnoga, hrvatskoga, europskoga... Ishodišta povijesti kravate kao i vrijeme njenoga pojavljivanja na svjetskoj pozornici moguće je prilično precizno utvrditi – kolokvijalno govoreći mogli bismo reći kako je porodjena u Hrvatskoj, krštena u Francuskoj, a ulogu dadilja preuzele su ubrzo potom Engleska, Italija, Amerika, dakako, zatim i druge zemlje... – ali nakon toga priča o kravati grana se u bezbroj smjerova i s neizmjerljivim rezultatima. Izložba je sažeto nastojanje da ukažemo na važnost kravate koja se od doba baroka potvrđivala u narednim stoljećima, a i danas se osobito potvrđuje, pogotovo kada kravatu shvatimo kao 'medij komunikacije' i simbol kulturnih vrijednosti te ljudskoga dostojanstva.

Priča o kravati - didaktička izložba
Organizacija projekta **Academia Cravatica**
Muzej kravate
Koncepcija i tekstovi **Nikola Albaneže**
Koordinacija **Koraljka Dilić**
Oblikovanje **Koraljka Bubnjić**
www.academia-cravatica.hr

PRETPOVIJEST KRAVATE

– muške (i ženske) narodne nošnje s rupcima

Vojvoda Prvan iz Kokorića,
Jacopo Leonardis, 1774.

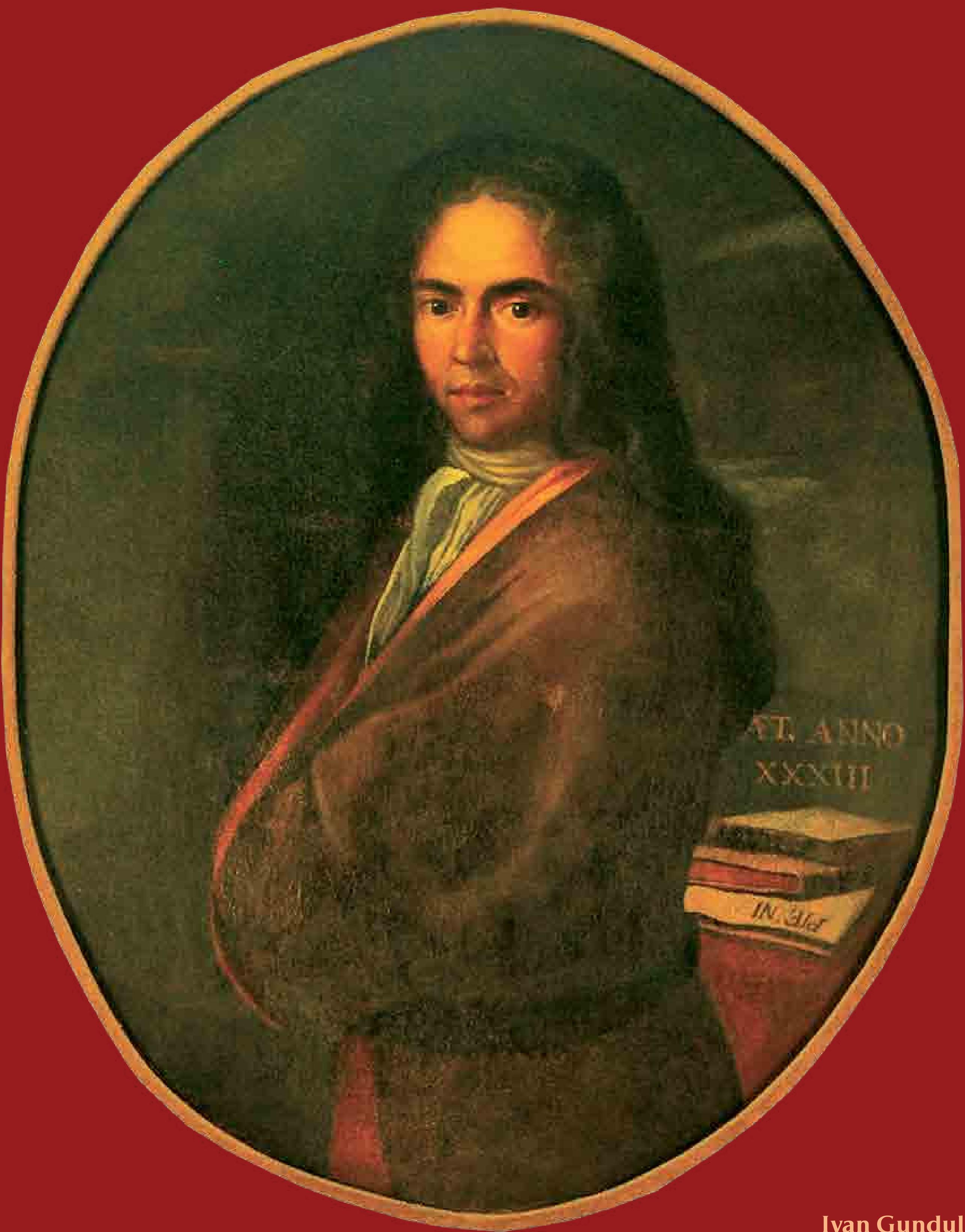
Vojvoda Prvan iz Kokorića, čiju plemenitost i čestitost opisuje Alberto Fortis, autor *Puta po Dalmaciji* u kojem predstavlja europskoj publici život seljaka (takozvanih Morlaka) u zaleđu dalmatinskoga primorja, ostao nam je zabilježen na crtežu Jacopa Leonardisa na kojemu vidimo u uzao vezani rubac što se spušta do sredine njegovih prsiju.

Turopoljski banderij u Velikoj Gorici – vojna postrojba turopoljskog kraja. Svi pripadnici banderija ponosno nose podgutnicu svezanu oko vrata. U Turopolju je svijest o podgutnici kao prethodnici kravate veoma izražena.

ivan gundulić

Ivan Gundulić, 1622.

Najcjenjeniji hrvatski barokni pjesnik Ivan Gundulić (1589. – 1638.) portretiran je u svojoj trideset i trećoj godini 1622. U to vrijeme u Europi prevladava još uvijek moda nošenja krutih okovratnika kao produženo trajanje elementa renesansne odjeće.

Razlika između dviju epoha

Emanuele Filibert, princ Oneglie
Sir Anthony Van Dyck, 1624.

Luj I, princ Asturije, kralj Španjolske
Michel Ange Houasse, 1717.

Bitna razlika između dviju epoha koncentrirana je u detalju odjeće koji se nosi oko vrata. Naime, dok renesansnu odjeću obilježava linearost, odnosno jasna obrisna linija – kakvu vidimo na krutome okovratniku na portretu Emanuela III – barokno obilježje je slikovitost i nepravilnost, asimetrična igra svjetla i dubokih sjena, lepršavost, voluminozna razigranost koja osvaja prostor – sve to uočljivo je na baroknoj odjeći dopunjenoj bujnom perikom, a napose na kravati.

nikola vii. zrinski

*The true Effigies of Count
Nicolaj Scrinii Generalissimo of the
Christian Army in Hungary:*

H. D. pinxit.

I. Chantry, sculp.

Portret Nikole Zrinskog, neustrašiva ratnika i pobjedničkog vojskovode, slavnoga hrvatskog bana i mađarskoga pjesnika publiciran je u Londonu 1664., u godini njegove zlosretne pogibije. Zrinski je tada, zbog pobjeda nad osmanskim osvajačima, doživljavan kao sveeuropski junak, a prikazan je kao elegantni vlastelin i dvorjanin koji nosi čvorovani rubac. Premda upravo taj portret, predstavljen kao, navodno, „istiniti prikaz“ (*The True Effigies*), nije vjeran modelu, za našu priču o kravati i više je nego prikladan jer potvrđuje njenu onovremenu važnost u zapadnoeuropskom kulturnom krugu.

ROYAL CRAVATES

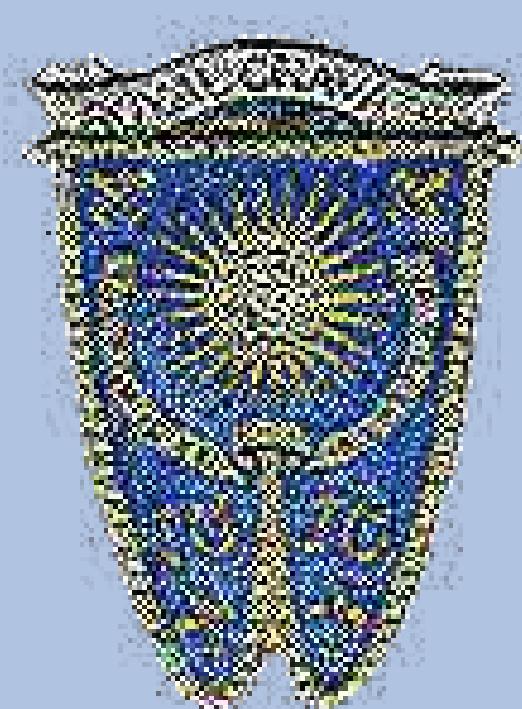
10. pukovnija kirasira

n° 8 Royal Cravates.

Devise: *Tant qu'il en restera un*
Geslo: *Dok ne ostane jedan*

Značka 10. pukovnije

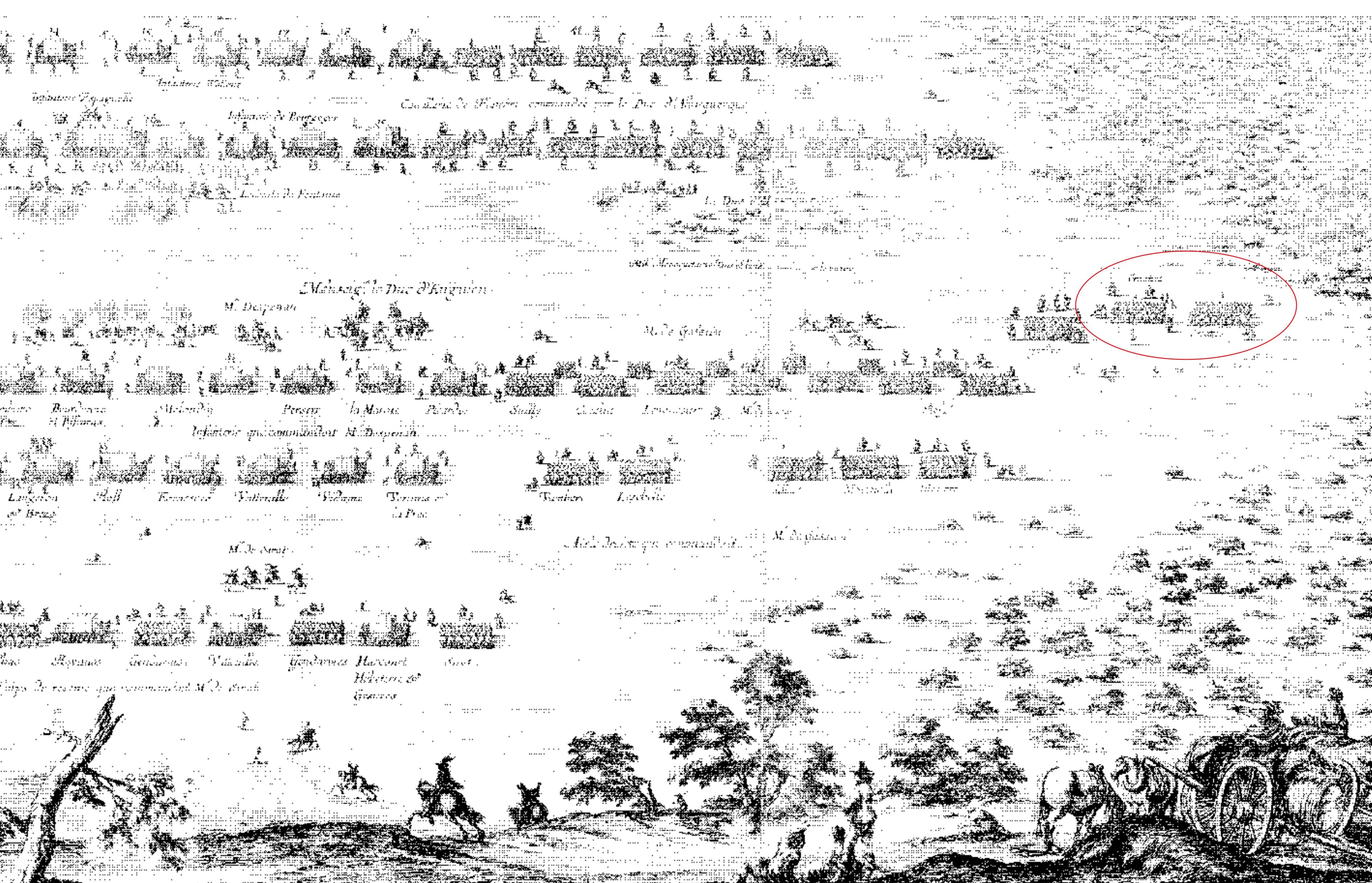

10. pukovnija kirasira je stara konjička pukovnija francuske vojske osnovana 1643. od strane grofa Baltazara pod imenom Royal Cravates (Kraljevski Hrvati). Osnovana je od ostataka hrvatskih pukovnija u službi Francuske – otuda potječe njezino ime.

HRVATSKE POSTROJBE

Historiografija potvrđuje kako su u doba Tridesetogodišnjega rata najsnažnije konjičke snage bile pukovnije sastavljene od Hrvata koje su, međutim, imale organizacijsku strukturu različitu od regularne konjice. Godine 1637. carska je armija uključila 19 hrvatskih pukovnija premda je još 1625. u sastavu bila samo jedna pukovnija toga tipa.

Grafički prikaz Bitke kod Rocroja na dan 19. svibnja 1643.

KRAVATA DOBIVA IME

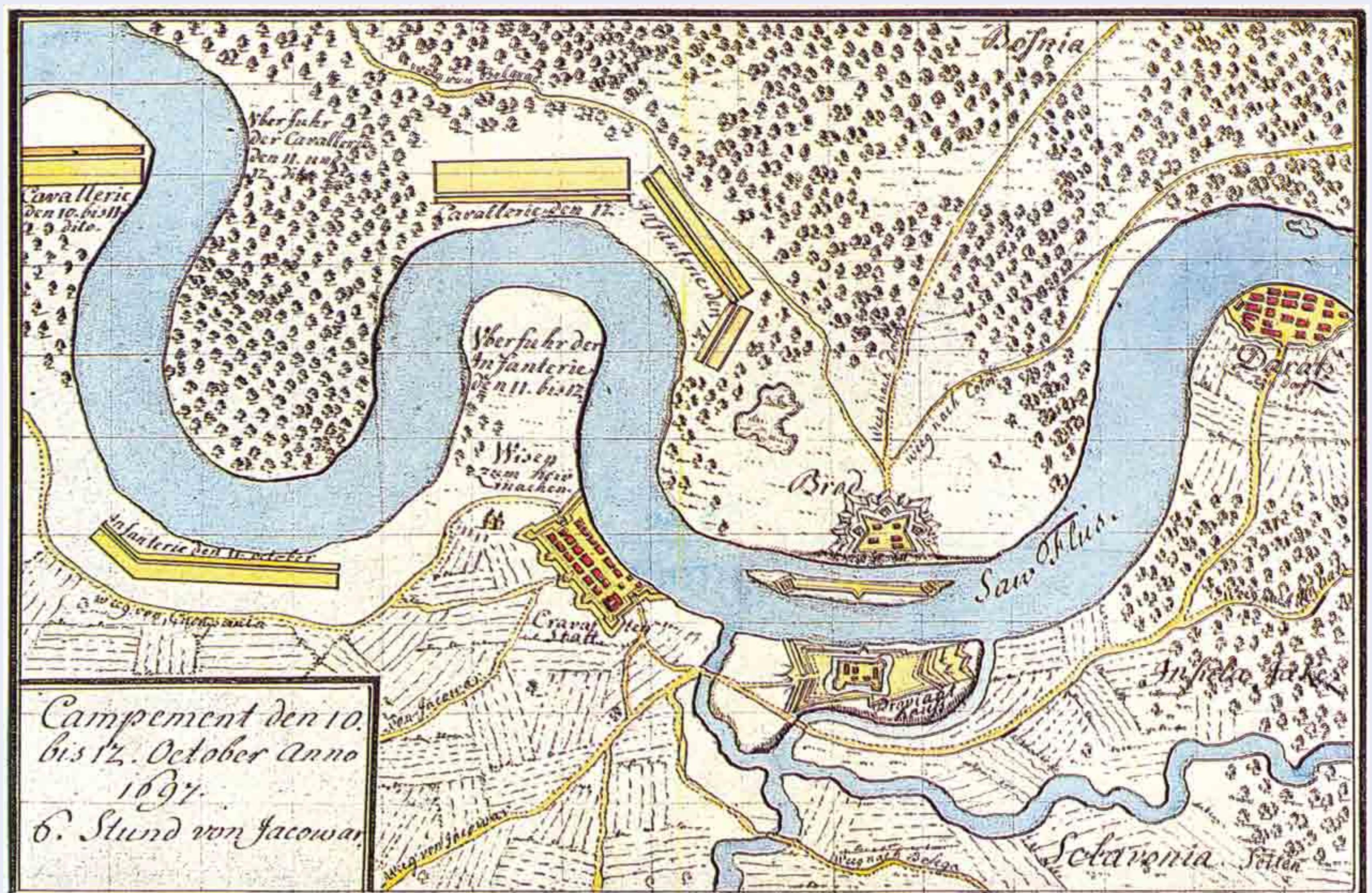
Luј XIV, Antoine Coysevox, 1686.

Kontroverze oko porijekla kravate razriješilo je njeno ime, ali i suvremene grafike koje prikazuju hrvatske vojнике s rupcima svezanimi oko vrata; budući da su bili u francuskoj službi, prvo su ih oponašali francuski časnici, zatim i dvorjani Luja XIV, dok je sam Kralj Sunce zaposlio kravatijera da mu svako jutro donosi kravate na izbor.

etimologija

Cravatten Statt

Plan Broda i brodske tvrđave. Rad N. F. Sparra de Bensdorfa iz 1697. godine (preuzeto iz knjige Mirko Marković: Hrvatski gradovi na starim planovima i vedutama; izvornik u Ratnom arhivu u Beču).

Zemljovid područja današnjega Slavonskog Broda i okolice (strane svijeta su usmjereni tako da je sjever dolje: Slavonija, a jug gore: Bosna) izradio je koncem 17. stoljeća nizozemski kartograf. U nastojanju da zabilježi što precizniji raspored vojnih snaga Habsburške monarhije prema Osmanskom carstvu – kako konjice i pješaštva, tako i zapovjednog mjesto u sklopu utvrde – unio je i brojne toponime. Između ostalog, upisao je i naziv utvrde: Cravatten Statt u značenju Hrvatski grad.

KRAVATA *oko Arene*

Umjetnički projekt **Marijana Bušića** u organizaciji *Academiae Cravaticae*
Kravata oko Arene, Pula, 18. listopada 2003.
koordinacija izvedbe **Mladen Marinović**
fotografija **Eduard Strenja, Cvitko Teskera**

KRAVATA oko *Hrvatske*

Umjetnički projekt **Marijana Bušića** u organizaciji *Academiae Cravaticae*
Kravata oko Hrvatske, 10. srpnja – 9. rujna 2006.

Foto - arhiv AC

Nakon 4. 000 kilometara najmanji čvor najveće kravate svezan je u Dubrovniku.

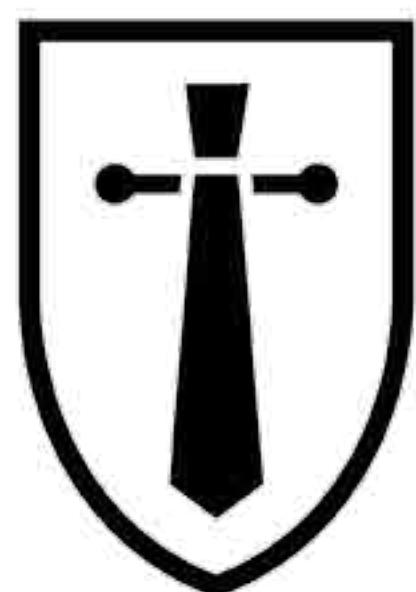
Umjetnički projekt **Marijana Bušića** u organizaciji *Academiae Cravaticae*
Kravata u žitu, Davor, 17. lipnja 2007.
fotografija **Ivo Pervan**

POČASNA SATNIJA KRAVAT-PUKOVNIJE

1619.

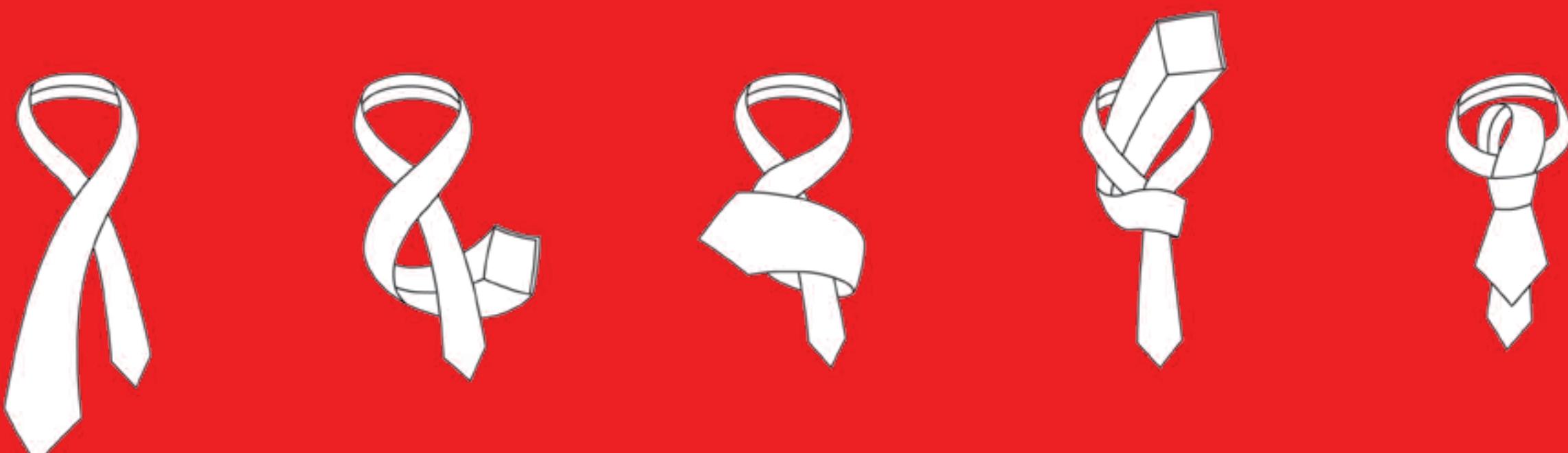
KRAVAT
PUKOVNIJA

Atrakcija grada Zagreba koja unazad osam godina pljeni pozornost stanovnika Zagreba i njegovih posjetitelja jest *Počasna straža Kravat-pukovnije*, povijesne postrojbe utemeljene u čast kravati i hrvatskim vojnicima koji su činili slavnu jedinicu u sklopu francuske vojske.

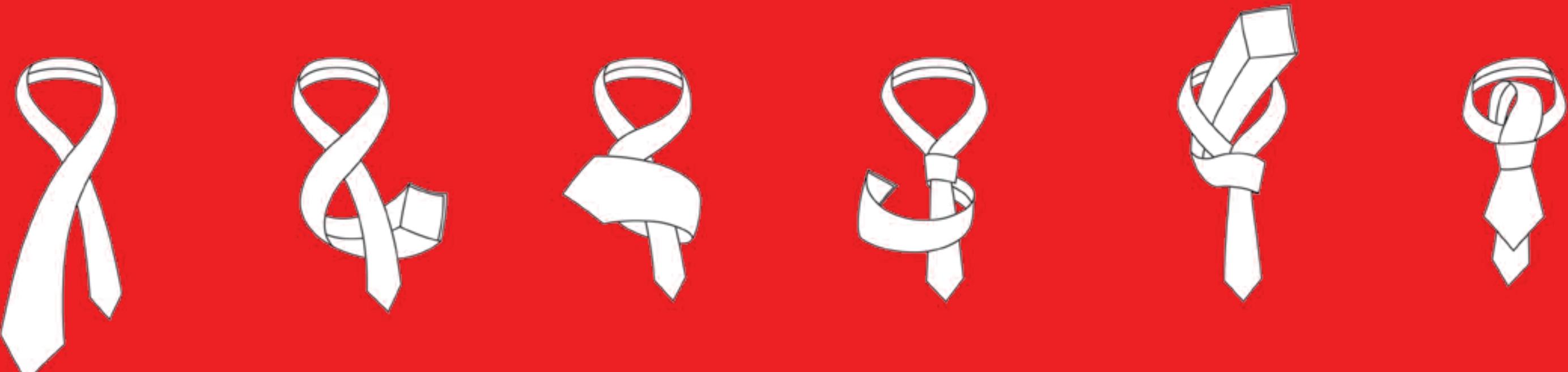

NAČINI VEZIVANJA

Knez Borna

Matematičari su utvrdili: postoji 85 (osamdeset i pet!) načina da se zaveže kravata (Thomas Flink: *The 85 ways to tie a tie: the science and aesthetics of tie*, Svenska Forlaget, Stockholm 2000). U praksi sve se svodi na četiri osnovna te, za osobito vješte, još nekoliko načina vezivanja. Pozivamo Vas da ovladate tom vještinom koja je osobni doprinos ljepoti kravate. Dobro svezani čvor onaj je detalj koji čini razliku. Naime, dok je estetika samoga proizvoda podložna ukusu, elegantno svezani čvor ne ovisi o njemu. Postanite majstor u vezivanju čvorova te tako ljepoti odabrane kravate pridodajte svoj potez kao individualni rukopis u kompoziciji cjelokupne predodžbe. Upravo čvor, nakon odabira kravate, otkriva vašu osobnost. Iskažite je, u skladu s porukom koja proizlazi iz kravate. Valja pritom zamijetiti da ta poruka govori tek onda kada se nađe svezana oko vrata te, na određeni način, oživi. Do tada je već kravata obavila svoj ples i zauzela položaj – čvrst i ujedno slobodan. S porukom obveze i dostojanstva.

Knez Borna pojačani

Kralj Tomislav

